

Prošnja za bratca.

»Bratec, ljuba mama!
Moj je šel v vojake,
Naji pustil sama
Brez pomoči vsake.

Skrbel je za naji
Prav kot rajni ata,
Vse je zdaj pri kraji,
Moja mama zlata!

Veste, jaz bom tekel
K Jezuščku v altarji,
Prosil ga in rekel:
Bratca mi obvarji.

Angeljcev krdelo
Pošlji mu za varstvo,
Ko bori se smelo
Za Boga, cesarstvo.

Prosil bom Marijo,
Ker je mati mila,
V slabo tovaršijo
Da bi mu vbraniła.

Da bi zvesto služil
V vojski dôbo celo.
Da bi Jezus združil
Zopet nas veselo.«

»Sinek, o le idi,
Angeljček te vodi,
Kmalu zopet pridi,
Z Bogom, z Bogom hodi.«

Radoslav.

Huda zima.

Bila je huda zima, kakoršne še niso pomnili Zalesčanje. Mrzla burja je brila in v divji radosti premetavala sneg ter ga v vrtincih vzdigovala kvišku, kakor bi se igrala ž njim. Nihče si ni upal v takem na plano brez podvojene obleke. Mlado in staro je čepelo pri peči. Starci so se stiskali in zavijali v kožuh, otroci pa si še niti zvečer niso upali s peči, da so jih morali stariši priganjati v postelj. Še molili so na peči! Andrejčkov Jože je pripovedoval otrokom, da leži v gojzdu toliko pocepalih zajcev, ko ob žetvi snopja na polju. Seveda mu niso vsi verjeli, a res pa je bilo, da je našel Zemljakov ded mrtvega zajca še oni dan, ko ni bilo takega mraza. Ko pa je Jože zatrjeval, da celo tisti ptički zmrzujejo, ki letajo na okno zobat drobtinice, tedaj je bilo otrokom hudo za drobne živalice in še vestneje so polagali na okno drobtinice.

Na samem v Zalesji je stala Zemljakova hiša, dobre tri streljaje oddaljena od najbližje Andrejčkove. Bila

je visoko s snegom zametena. Prijetno je bilo Zemljakovim, ko bi jim sneg ne preprečil dela!

Zemljak je hodil vsako leto sredi jeseni daleč v slavonske šume, kjer si je s sekanjem drv zaslužil vsotico denarja. Zemljakovka je pa doma delala, kar je mogla. In prislužila sta si toliko, da niso trpeli pomanjkanja.

To zimo pa je Zemljakove trlo uboštvo. Hišica je bila mrzla ko led, in oblečeni so bili le za silo. Zadnje poleno je položila Zemljakovka v peč in skrbno iztrkala in pomela predalček v omari, da je skuhala borno kosilce. Mali Ivanček v zibelki je jokal, ker ga je zeblo. Anica na peči je vedno popraševala po kosilu. Ded je pa z rosnim očesom zrl veliko bedo in večkrat vskliknil: »Kaj bo, kaj bo!« Sedel je za peč, stisnil se še bolj v kožuh in zibal porednega nagajivca. Mati so nemo zrl v ponehajoči ogenj in se bridko zjokali premišljevale svojo usodo. »Bog nam pomagaj!« so vzdihnili.

Po kosilu so krenili mati v oddaljeno vas, da bi tam pri sorodnikih dobili kaj kuhe. Hudo jim je bilo prositi pri bogatem stricu, a kaj so hoteli! Vrnili so se še tisti dan in prišli pozno zvečer domov. Toda, oh — kakšni so bili mati! Bledi, prepadeni in čisto premrli! Pa — ni čuda, saj na celo so gazili mati sneg, in njih obleka jih ni varovala mraza, in obuvalo jih ni varovalo snega, in mati so bili šibki, in mati so bili — lačni! In zavest, da niso ničesar opravili pri trdem stricu, potrla jih je še bolj: krvavela je njih duša žalosti, in potok solz se jim je ulil po velem licu. — Oh, uboga mati . . .!

»Kaj vam pa je, mati?« vprašala je Anica. »Ali ste bolni?«

»Le mirna bodi, Anica«, rekli so ji, pobožali jo in objeli, da jo potolažijo.

»Kako sem lačna! Ali niso dali striček kruha?« In zaihtela je Anica.

Kako inako se je storilo pri srcu tako dobri mami! Radi bi dali kri, življenje, da bi le nasitili lačnega otroka. Bridki meč trpke žalosti je znova presunil ljubeznipolno materino srce. Več se niso mogli po konci držati. Legli so v postelj in še bolj obledeli, da so bili

kakor zid. Mater je začela zima tresti, in čisto so oslabei. Molčé je gledal dedek vse to in sedaj bolnici kaj popravil, sedaj zopet Anici prosé ukazal, naj ne joka, da ne zbudi Ivančka. Sam pri sebi je pa vzdihoval: »Dobri Oče nebeški, usmili se nas, reši nas!«

Materi je za trenutek nekoliko odleglo. Anica je v joku in ihtenju zaspala ob postelji. Dedek jo je rahlo položil na njeno ležišče, skrbno odel, pobožno prekrižal in sedel na trinožni stol zraven postelje in v hipu zadremal, bolnica pa je v nemalih bolečinah prebila to noč.

V jutro drugega dne je materi bilo neznosno hudo. Želeli so si gospoda. Dedek je razumel mater. A bolnico samo pustiti, in — on starec — li on naj gre? Ni vedel, kam bi se dejal, kaj bi počel! »Prosi Andrejčkove«, zašepetala je bolnica, več ni mogla. Tudi sedaj jo je dedek umel in odpravil se v upu in strahu v vas k Andrejčkovim. S seboj pa je vzel Ivančka iz zibelke.

Pri Zemljakovih pa je bilo ravno sedaj »Bog se usmili«. Anica se je zbudila, ker je dedek nerodno zaloputnil vežna vrata. Naglo je skočila kvišku ter hitela k mamici v posteljo. Mamici je prihajalo čedalje hujše. Anica je vila roki, jokala in klicala na pomoč. A vse je bilo tiho, nihče se ni oglasil.

»Moli, Anica«, izustili so polglasno mati. In Anica je pokleknila pred Križanega, sklenila drobni ročici, in goreča molitev nedolžnega otroka je plamtela v nebesne višave k ljubemu Bogu. In Anica je molila pobožno in bridko jokala in glasno klicala.

Mater je pretresal mraz, in slabost jih je napadala. »Usmiljenje, usmiljenje, o dobri Bog!« šepetali so. Anica je odevala mater z odejo, katera ji je ravno prišla v roke. Čez nekaj časa so se mati zopet umirili, vsaj mraz jih ni več pretresal. V sobi je bilo mrzlo kakor zunaj. Anica je hitela v kuhinjo, da bi zakurila v peči. A ni našla drv ne v skladnici, ne na dvorišču. »Morebiti so v peči«, — ob tej misli je naglo zlezla v peč in tipala po polenih. Pa tudi tu ni bilo kuriva! Kaj ji je bilo storiti? Ko je videla, da mamica mirujejo, mislila je, da spijo. Motila se je revica, kajti mati so trpeli ravno sedaj najhujše bolečine. Naglo je obula materine čizme, zavila

si glavo in hitela v bližnji gozd po dračja. Po letu je sicer hodila Anica večkrat v gozd po suhljad, a sedaj!? Preprosto šestletno dekletce ni pomislilo ne na sneg ne na mraz, niti ni vedelo, da je tak poskus brezuspešen. Ljubezen do presrčne mamice jo je gnala naprej, naprej . .

Sneg je bil debel, mraz rezek. Deklica ni prišla daleč, a zdelo se ji je, da bo zdaj zdaj v gozdu. Na pol zmrzla niti zapazila ni, da je izgubila jeden čížem, da že z boso nogo stopa po snegu. Nekako trudna je postala; moči ji pojemajo. Dalje ne more več! Ustavi se. V drugem čížmu je bilo polno snega. Zdi se ji, da je bosa noga topla. Zato hoče sezuti še drugi čížemček, a ne more, udje so ji premrli. Krčevito prime za obutalo, a zastonj! Z noge ne gre. Zbere vse moči in gazi dalje v snegu, boreč se s — smrtjo. Čedalje gorkeje ji postaja. Naprej ne more — omaga . . . In v duhu vidi bolno mamico, lepo kakor še ne poprej, nad njo pa plava krdelo krilatih angeljcev pojoč: »Slava, slava, Bogu na višavah!« »Mamica, sladka mamica«, izusti Anica s prijaznim nasmehljajem, in sneg je zrahljajal posteljico njenemu telescu.

O nedolžni angeljček, tvoja duša zdaj pije sladkosti nebeškega veselja! —

Dedek skoraj da ni omagal v snegu. Nazaj ni mogel; ostal je pri Andrejčkovih. Sin Jože je naglo stopil po gospoda. Andrejčkova mati so pa sklenili sami obiskati bolno Zemljakovko. Zato je bil dedek miren. Pestoval je Ivančka in ga krmil ter se čudil, da se Ivanček joka, čeprav se mu tako dobro godi.

Andrejčkova mati niso hoteli praznih rok iti k Zemljakovki. Skuhali so kos svinjine, natočili čutaro starine, odrezali pol maslene štruce, ki so jo dobili za god, in hiteli k Zemljakovki. Dekla, ki je ravno prišla iz malna, nesla je ž njimi dober naročaj suhih drv, da tam zakuri za silo. Ded pa je majal z glavo in z žalostnim srcem vzdihoval za Andrejčkovo pečjo: »Kaj bo, kaj bo!«

Andrejčkovka se je kar začudila, ko je vstopila pri Zemljakovih: videla je na lastne oči veliko bedo in revščino. Pri tej priči si je očitala, da ni že poprej poskrbela za Zemljakove. Pa Andrejčkovka bi bila to tudi že storila, ko bi bila le vedela, kako skrajno hudo se godi

Zemljakovim. Toda Zemljakovka v svoji skromnosti ni razodevala revščine. Saj bi pa tudi ne bilo potreba, da bi ne bilo take zime! Zaleščanje so znali, da Zemljakovka ni delala le za plačilo, marveč delala je, da se je zares kaj storilo. Sama je svetila drugim z lepim vzgledom: delala je, kakor da bi strupene kače tolkla. Zato so jo kaj radi prosili »na delo«, če je le količkaj vreme kazalo. A čemu bi v taki zimi najemali Zaleščanje!

Andrejčkovka je najprej postregla bolnici z močno juho in malce starine. Mesa še ni mogla uživati. Druga skrb ji je bila, da vse potrebno ukrene za dostojen vsprejem Gospodov. Za Anico se Andrejčkovka ni zmenila, saj ji niti na misel ni prišlo, da bi utegnila kje drugje biti nego pri dedu na njegovem domu. Le bolno mater je nekaj skrbelo, a slutila ni nič posebnega. Začuli so zvonec, ki je oznanil, da gospod niso daleč. Andrejčkovka je malo popravila pri bolnici in hitela ven. Bolnica pa je neprenehoma zrla v sveti križ in poljubovala svetinjico, katero je nosila krog vratu, in sklepala veli roki in pobožno izgovarjala presladka imena »Jezus, Marija in sv. Jožef.« Vsa udana v voljo božjo je prejela sv. zakramente. In sedaj — pokrepčana dušno in telesno — bila je na vse pripravljena. Božji mir in božjo tolažbo je uživala. Ni se bala smrti, a vendar se ji je storilo bridko ob takih mislih: saj zapusti zapuščena otročiča. Andrejčkovka ji je obljubila, da bo ona skrbela materinsko za otroka. To je bolnico umirilo do cela.

Gospod župnik so uvideli, da je bolezen sicer huda, a nevarna ravno ni. »Le potolaženi bodite«, rekli so. »Če je božja volja, ozdravite kmalu. Vi, Andrejčkova mati, pa skrbite za bolnico in druge, in Bog vam bode povrnil.« Nato so zapustili gospod župnik hišo žalosti, a niso šli domov, marveč k Andrejčkovim, kjer je ležala na mrtvaškem odru zmrzla — Anica.

Andrejčkov Jože je rekel gospodu župniku, ko je prišel v župnišče, da je bolnici silno slabo in da ne bo čakala poldne. Treba se je bilo podvizati. In da bi ne zakasnili tako važnega opravila, krenili so gospod župnik po pešpoti ravno skozi gozd, kamor se je bila namenila Anica. Kaka dva stréljaja od gozda je stopil cerkovnik

na čižem, in skoraj da ni padel. Gospod župnik so se predramili iz srčne molitve in zagledali v snegu nežno telesce, ki je bilo pokrito s svežim snegom. Nebeška radost je sevala s smehljajočega obraza. Ne malo so se začudili vsi, a Andrejčkov Jože najbolj. »Jojmene, Zemljakova Anica!« izustil je v strahu in gledal gospoda, kaj bodo ukazali. »Vzemi dete in nesi je k vam domov in molči o stvari, dokler je treba«, rekli so gospod župnik in hiteli k bolnici s sv. zakramenti.

Oj, da bi vedel, mladi bralec, kako so bili žalostni uboga mati nad izgubo ljube Anice. »O Bog, vzemi še mater v sveto nebo«, ihteli so in potok solz jim je pomočil obraz. In kako bridko se je storilo ravnokar vrnivšemu se možu, očetu mrtve Anice. Zares tužen, pretužen prizor!

Zemljakova mati so okrevale, predno je potekel teden, ker jim je skrbno stregel njih dobri mož. Po Anici je bilo vsem hudo. A tolažili so se z besedami: »Cilj življenja — sveta nebesa — si dosegla, presrečna Anica, zato blagor ti!«

I. S.

Z v o n.

Čuješ li iz stolpa don?
 Slušaj, kaj ti kliče zvon:
 Rado v cerkev hodi, dete,
 Tam Bogá pobožno moli.
 Pevaj tamkaj pesmi svete,
 Pridno bodi tudi v šoli,
 To iz stolpa pravi zvon.
 Slušaj zvesto njega don!

Čuješ li iz stolpa don?
 Slušaj, kaj ti kliče zvon:
 Jutri bo nedelja, dragi —
 Bogoljubni vi otroci,
 Vse imejte v redu, v snagi,
 In pri maši kajigo v roci
 To iz stolpa kliče zvon.
 Vsak poslušaj njega don!

Čuješ li iz stolpa zvon?
 Smrt njegov nam znani don:
 Lahko temu je umreti,
 Ki v Boga zvesto veruje;
 Njemu dal se bode zreti,
 Kdor ga ljubi in spoštuje.
 To otroci znani zvon,
 Vsak poslušaj njega don!

F. Lovšin.

